

«Gözýetimiňizi giňeldiň. Syýasatda tötänlik ýok»

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika, Sözler

написано kitapcy | 26 января, 2025

"Gözýetimiňizi giňeldiň. Syýasatda tötänlik ýok"

«GÖZÝETIMIŇIZI GIŇELDIŇ: SYÝASATDA TÖTÄNLİK YOK»

1993-nji ýylyň 13-nji sentýabry bilen 2020-nji ýylyň 15-nji sentýabrynda «Ak Tamyň» howlusynda bolup geçenleriň arasynda meňzeşlik bar.

[Izak Rabin, Bill Klinton we Ýaser Arafat 1993-nji ýylyň 13-nji sentýabrynda Oslo ýaraşyk şertnamasy gepleşiklerinde / Fotosurat: Wikipedia](#)

Bärde haýsydyr bir tötänleýin ilteşik barmy-ýokmy, bilemok. Emma 1981-nji ýylda Taifde eşiden zatlarymy hemişe gaýtalap gelýärim. Şonda merhum lider Ýaser Arafat beren bir soragyma şeýle jogap beripdi:

– Gözýetimiňizi giňeldiň. Syýasatda tötänlik ýok.

Emma azyndan taryhy meňzeşlikler nukdaýnazarynda käbir taryhy şekillenmeleriň yzda galdyranlaryndan gaçyp gutulyp bolmaýar.

1993-nji ýylyň 13-nji sentýabrynda Ýaser Arafat Bill Klintonyň önünde Ysraýylyň premýer-ministri Izak Rabin we Daşary işler

ministri Şimon Peres bilen Ak Tamba Oslo ýaraşyk şertnamasyna gol çekdi.

Ýalalaşyga gol çekilen wagty palestini delegasiýasynyň arasynda ýoldaş Mahmud Abbas hem bardy.

Şol gün Arap dünýäsi palestini rewolýusiýasynyň atasyna we esaslandyryjysyna esaslandy. Haýynlyk aýyplamalary seteran duran ýagdaýda garaşyp durdy.

Dumly-duşdan ýagan haýynlyk aýyplamalary Ýaser Arafata we Kuweýtda birküç ýoldaşy bilen guran «Fetih» hereketiniň 80 müň şhidine ýöňkeldi. Has soňra olara Ebu Mazen (Mahmud Abbas) hem goşuldy.

Osla şertnamasy palestinalylara belli bir mukdarda ýer we status berdi, emma galan hemme zadyň öňüne bent basdy: Döwlet, ýer-ýurduňa dolanyp gelmek, Ierusalim, araçäkler we beýlekiler.

Ebu Ammar ilki Osloda we has soňra Tabada gizlin gepleşiklerde

anykklan zadyny öňe sürdi. Eden zady eger dawanyň peýdasyna bolan bolsa, özüne çyny bilen sorag beeenlere açyklyk, sypaýylyk we dogruçylyk bilen şuny aýdardy:

– *Üstünde durar ýaly topragymyzyň bolmagyny isleýäris.*

Oslo hakda gowuryň turan wagtynda palestinaly dostum bu barada näme pikir edýändigimi sorady. Menem oňa jogap bermek üçin juda irdigini we heniz hiç zadyň anyk dældigini aýtdym. Emma düýni, şu günü we ertiri öz içine aljak şekilde şuny aýdyp bilerin: Palestinany Ebu Ammar ýaly söýüp we palestinalylaryň bähbitleriniň onuň bilşi ýaly bilip bilmerin.

1993-nji ýylyň 13-nji sentýabry bilen 2020-nji ýylyň 15-nji sentýabrynda «Ak Tamyň» howlusynda bolup geçenleriň arasynda meňzeşlik bar.

1993-nji ýylyň 13-nji sentýabrynda ABŞ-nyň prezidentiniň öňünde Palestina-Ysraýyl ylalaşygy, 2000-nji ýylyň 15-nji sentýabrynda bolsa ýene prezidentiň öňünde Arap-Ysraýyl gepleşikleri we gol çekişmeleri.

Emma aradaky tapawut – Palestinany Azat ediş guramasynyň (PAEG) bu güne «Palestin dawasynyň taryhynda gara gün» hökmünde baha berýänligidir.

MUSTAFA NECATİ ÖZFATURA

**FİLİSTİN - İSRAİL EKSENİNDE
ORTA DOĞU**

Ýogsa-da şu soragy sorap bolar: Bu gyançly dawa 1948-nji ýyldan şu güne çenli haçan ak gününü başdan geçiripdir?

Belki-de, palestinalylaryň kösençleriniň iň uly şaýady köp sanly palestinalylaryň Pars aýlagy ýurtlarynda ýaşaýanlarydyr. Taryhda seýrek duş gelýän bitewileşme we raýdaşlyk bilen ýurduň gurulmagyna goşant goşdular hem-de birtopar kynçylygyň hötdesinden gelmekde kömekçu boldular.

Birleşen Arap Emirlikleriniň, Bahreýniň garşysyna käbir syýasatçylaryň we metbugat işgärleriniň aýdýan sözleri dogry

däldir. Olar muña rowa görüler ýaly zat edenoklar. Ýazylyp-pozulýanlar we aýdylýanlar dawany hasaba goşanok.

Tersine, Pars aýlagynyň arap ýurtlarynyň Ysraýyl bilen ylalaşyga gelmegiň ýoluny açan ilkinji döwleti hasaba goşýarlar. Şol bir wagtyň özünde Şimon Peresiň kadalaşma babatdaky seminaryny-da ilkinji bolup geçiren döwletdir.

Şeýle-de, özüniň şwesiýaly tarap дәl-de, çaknyşyklaryň taraplaryň biridigini görmezlige salyp, arap delegasiýasy bilen Ysraýylyň arasynda araçylyk eden ilkinji tarapdyr.

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

Ýekşenbe, 20.09.2020 ý. Publisistika